

Univerzitet u Sarajevu

University of Sarajevo

Studijski program

Master studij

Nutricionizam

Centar za interdisciplinarne studije –

prof. dr. Zdravko Grebo

Studijski program: Master studij Nutricionizam

IZDAVAČ:

Univerzitet u Sarajevu – Centar za interdisciplinarne studije – Prof. dr. Zdravko Grebo“, Zmaja od Bosne 8, Sarajevo

UREDNICI:

Centar za interdisciplinarne studije UNSA

Sarajevo, 2024.

Sadržaj

1. OPĆI DIO.....	4
1.1. Naziv programa	4
1.2. Tip programa.....	4
1.3. Nivo programa	4
1.4. Cilj studijskog programa	4
1.5. Nositelj programa	4
1.6. Naučna/umjetnička polja kojima pripada predloženi studijski program	4
1.7. Organizacija i trajanje studijskog programa.....	5
1.8. Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija.....	5
1.9. Jezik na kojem se izvodi studijski program	5
1.10. Seleksijski postupci za upis na studijski program	5
1.11. Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa.....	6
1.12. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa	6
1.13. Prohodnost studija.....	6
1.14. Skala bodovanja i ocjenjivanja.....	6
1.15. Osiguranje kvaliteta	6
2. OPIS PROGRAMA	7
2.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa	7
2.2. Popis obaveznih i izbornih predmeta.....	8
2.3. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar	9
2.4. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa	9
2.5. Informacije o načinu završetka studija.....	9

1. OPĆI DIO

1.1. Naziv programa

Nutricionizam

1.2. Tip programa

Akademski program

1.3. Nivo programa

Drugi ciklus studija (Master studij)

1.4. Cilj studijskog programa

Opći ciljevi studija:

- Ciljevi interdisciplinarnog master programa iz nutricionizma uključuju integraciju znanja iz različitih disciplina kako bi se studentima pružilo dublje razumijevanje nutricionizma, razvoj interdisciplinarnog pristupa za rješavanje složenih prehrambenih izazova, promicanje holističkog pristupa zdravlju, poticanje suradnje i timskog rada kako bi se razvile komunikacijske vještine i rješavanje problema u interdisciplinarnim timovima, pripremu za raznolike karijere u području nutricionizma te poticanje kritičkog razmišljanja i inovacija radi razvijanja novih pristupa za poboljšanje prehrambenih praksi i politika. Ovi ciljevi osiguravaju da studenti steknu sveobuhvatno razumijevanje nutricionizma i razviju širok spektar vještina potrebnih za uspješnu karijeru u dinamičnom i zahtjevnom zdravstvenom okruženju.

1.5. Nosilac programa

Nosilac studija je Univerzitet u Sarajevu koji povjerava organizaciju Centru za interdisciplinarne studije - „prof. dr. Zdravko Grebo“, a izvođenje studija nastavnicima i saradnicima sa nekoliko fakulteta Univerziteta u Sarajevu, te drugih univerziteta.

1.6. Naučna/umjetnička polja kojima pripada predloženi studijski program

Studijski program „Nutricionizam“ je interdisciplinarni studijski program koji obuhvata naučna polja biotehničkih, biomedicinskih, zdravstvenih i društvenih nauka, te su stoga i nosioci predmeta sa fakulteta Univerzitetu u Sarajevu obuhvaćenih ovim naučnim poljima. Uz nosioce predmeta u nastavnom procesu sudjeluju i drugi predavači sa Univerziteta u Sarajevu i gostujući profesori sa univerziteta iz regiona i šire.

1.7. Organizacija i trajanje studijskog programa

Studijski program „+2“ traje dvije godine (četiri semestra x 30 ECTS, ukupno 120 ECTS).

Program se sastoji od 12 obaveznih predmeta, 3 izborna predmeta, 2 radionice, te izrade i odbrane Master teze (Završnog rada).

1.8. Minimalan broj ECTS bodova potrebnih za završetak studija

U skladu sa evropskim sistemom prenosa bodova ECTS, obim studijskog programa iznosi 60 ECTS bodova u jednoj studijskoj godini, odnosno 30 ECTS bodova u jednom semestru. Broj studijskih bodova za pojedini predmet određuje se prema ukupnom opterećenju studenta (teorijska i/ili praktična nastava, vježbe, seminari i sl.), vremenu rada studenta na samostalnim zadacima (domaći zadaci, projekti, seminarski radovi,...) i vremenu za učenje prilikom pripreme za provjeru znanja i ocjenjivanje (testovi, završni ispit). Završni rad se vrednuje sa 26 ECTS bodova.

1.9. Jezik na kojem se izvodi studijski program

Nastava se izvodi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku.

1.10. Seleksijski postupci za upis na studijski program

Status studenta stiže se upisom na studijski program kojeg realizira Centar za interdisciplinarnu studije Univerziteta u Sarajevu. Upis se vrši na osnovu javnog konkursa koji objavljuje Univerzitet, o čemu odluku donosi Senat Univerziteta.

Upis u prvu studijsku godinu vrši se u skladu sa Zakonom, Statutom, Pravilima studiranja i na osnovu konačnih rezultata javnog konkursa.

Obavijest o konkursu za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje Univerzitet u Sarajevu u najmanje tri dnevna lista na području Bosne i Hercegovine. Konkurs za upis studenata u prvu studijsku godinu objavljuje se na web-stranici i oglasnoj ploči Univerziteta u Sarajevu i Centra za interdisciplinarnu studije uz prethodnu saglasnost Ministarstva.

Pravo upisa na interdisciplinarni master studij (II ciklus) imaju kandidati:

- državljani Bosne i Hercegovine i strani državljani sa završenim odgovarajućim prvim ciklusom studija u Bosni i Hercegovini koji se vrednuje sa najmanje 180 ECTS studijskih bodova što u zbiru sa vrednovanjem II ciklusa iznosi najmanje 300 ECTS,
- koji su završili studij po predbolonjskim nastavnim planovima i programima u Bosni i Hercegovini,
- koji imaju završen integrisani studij u trajanju od pet i/ili šest godina, kao i
- kandidati koji su prvi ciklus, odnosno predbolonjski studij, završili izvan Bosne i Hercegovine, a za koje je nakon postupka priznavanja odnosno ekvivalencije utvrđeno da imaju završeno adekvatno obrazovanje za nastavak školovanja.

Utvrđivanje jedinstvene rang-liste svih prijavljenih kandidata vršit će se na osnovu završenog studija II ciklusa, četverogodišnjeg studija po predbolonjskom sistemu studiranja, integrisanog studija, prosječne ocjene koju su kandidati ostvarili u toku studija.

1.11. Kvalifikacije koje se stiču po okončanju programa

Student nakon položenih svih ispita predviđenih Nastavnim planom i programom i odbranom Završnog rada, odnosno ostvarivanjem ukupnog, predviđenog broja ECTS-a, po završetku studija, stiče akademski naziv " Magistar/magistra nutricionizma".

1.12. Analiza mogućnosti zapošljavanja studenata po završetku studijskog programa

Dodijeljena diploma osigurava nosiocu obavljanje profesionalnog rada u oblasti zvanja koje mu je dodijeljeno.

1.13. Prohodnost studija

Prema članu 4. Pravila studiranja za I, II ciklus studija, integrisani, stručni i specijalistički studij na Univerzitetu u Sarajevu, drugi ciklus vodi do zvanja završenog diplomskog studija (the degree of Master) ili ekvivalenta nakon završenog prvog ciklusa studija; traje jednu odnosno dvije studijske godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova i to tako da u zbiru sa prvim ciklusom studija nosi 300 ECTS bodova, što osigurava prohodnost za upis na treći ciklus studija.

1.14. Skala bodovanja i ocjenjivanja

U svakom pojedinačnom silabusu predmeta je navedena skala bodovanja i ocjenjivanja u skladu sa ciljem i ishodima tog predmeta.

1.15. Osiguranje kvaliteta

Kvalitet i uspješnost studija će biti praćena internim i eksternim posmatranjem i ocjenjivanjem od strane zvanične komisije i studenata.

2. OPIS PROGRAMA

2.1. Ishodi učenja na nivou studijskog programa

Znanje:

Razumijevanje osnovnih principa nauke o prehrani, uključujući metabolizam, nutrijente, prehrambene potrebe i njihov utjecaj na zdravlje ljudi, a u svjetlu izazova i prilika koje globalizacija nosi.

Poznavanje savremenih spoznaja iz područja nutrigenetike, politika hrane, funkcionalne prehrane, savremenih tehnologija i osnovnih proizvodnih procesa u prehrambenoj industriji, te njihova primjena u praksi.

Razumijevanje multidisciplinarnog pristupa prehrani koji uključuje aspekte poput genetike, biohemije, fiziologije, psihologije prehrane, te neophodnosti izgradnje održivog, stabilnog i otpornog modela kako proizvodnje tako i potrošnje hrane.

Poznavanje različitih instrumentalnih i metoda naučno-istraživačkog rada, te prednosti i nedostataka istih.

Kompetencije:

Sposobnost integracije znanja iz različitih disciplina kako bi se analizirali kompleksni prehrambeni problemi i pronašla rješenja koja su prilagođena individualnim potrebama.

Mogućnost saradnje s drugim stručnjacima iz područja zdravstva, prehrambene industrije, istraživanja i javnih politika radi rješavanja prehrambenih izazova na razini zajednice ili društva.

Vještine timskog rada i komunikacije potrebne za izgradnju partnerskih i kolaborativnih praksi sa akterima iz različitih disciplina, te prenošenje kompleksnih informacija o prehrani klijentima i široj javnosti.

Sposobnost korištenja različitih alata kao pomoć u odlučivanju i donošenju činjenično utemeljenih odluka, te sposobnost jasnog i preciznog interpretiranja rezultata krajnjem korisniku.

Vještine:

Analitičke vještine potrebne za sistemsku i integrativnu interpretaciju različitih studija iz različitih disciplina, te primjenu tih spoznaja u praksi kako bi se promoviralo zdravlje, dobrobit klijenata i unapređenje kvaliteta života svih.

Praktične vještine u razvoju i implementaciji individualiziranih prehrambenih planova uzimajući u obzir različite prehrambene potrebe, preferencije pojedinaca, te globalne trendove u proizvodnji i potrošnji hrane.

Kritičko razmišljanje i problemu-orijentisan pristup za evaluaciju i prilagodbu prehrambenih strategija kako bi se postigla optimalna zdravstvena i prehrambena rješenja za različite populacije, a koja doprinose ispunjenju ciljeva održivog razvoja.

2.2. a

U tabeli 1. je prikazan popis predmeta sa ECTS opterećenjem i fondom sati.

Redni broj	Status	Naziv predmeta	Broj časova	ECTS	Šifra predmeta
PRVI SEMESTAR					
1.	O	Nauka o ishrani	30	6	MANU101
2.	O	Hemija i biohemija hrane	30	6	MANU102
3.	O	Integrativna fiziologija ishrane	30	6	MANU103
4.	O	Metodologija naučno-istraživačkog rada	30	6	MANU104
5.	I	Izborni predmet 1	30	6	
I semestar			30 ECTS		
DRUGI SEMESTAR					
1.	O	Senzorna i hemijska analiza hrane	30	6	MANU105
2.	O	Toksikologija i kontaminanti hrane	30	6	MANU106
3.	O	Preventivna i suportivna nutritivna terapija	30	6	MANU107
4.	O	Nutricionistička epidemiologija: podatak, analiza i prehrambene preporuke	30	6	MANU108
5.	I	Izborni predmet 2	30	6	
II semestar			30 ECTS		
TREĆI SEMESTAR					
1.	O	Politike hrane	30	6	MANU201
2.	O	Osnove nutrigenetike	30	6	MANU202
3.	O	Psihologija ishrane	30	6	MANU203
4.	O	Tehnologije u prehrambenoj industriji	30	6	MANU204
5.	I	Izborni predmet 3	30	6	
III semestar			30 ECTS		
ČETVRTI SEMESTAR					
1.	I	Radionica 1	15	2	
2.	I	Radionica 2	15	2	
3.		Izrada master rada		26	MANU208
IV semestar			30 ECTS		
UKUPNO			120 ECTS		

Lista izbornih predmeta

Redni broj	Naziv predmeta	Broj sati	ECTS	Šifra predmeta
1.	Tradicionalni način ishrane	30	6	MANU117
2.	Dodaci prehrani	30	6	MANU105
3.	Ishrana djece školskog i predškolskog uzrasta	30	6	MANU112
4.	Ishrana sportista	30	6	MANU107
5.	Gojaznost	30	6	MANU106
6.	Probiotici i starter kulture u ishrani	30	6	MANU116
7.	Funkcionalna hrana	30	6	MANU108
8.	Higijena i sanitacija u prehrambenoj industiji	30	6	MANU111
9.	Pakovanje hrane	30	6	MANU114
10.	Hemijska kontaminacija hrane	30	6	MANU110
11.	Menadžerski sistemi osiguranja kvaliteta	30	6	MANU113
12.	Poslovna ekonomija i međunarodna trgovina	30	6	MANU115
13.	Funkcionalna pića biljnog porijekla	30	6	MANU109

Radionice

Redni broj	Naziv radionice	Broj sati	ECTS	Šifra predmeta
1.	Politike hrane u svjetlu Održivih ciljeva razvoja	15	2	MANU206
2.	Sigurnost hrane i laboratorijska dijagnostika	15	2	MANU205
3.	Vinska kultura i obrasci ishrane	15	2	MANU207

2.3. Struktura studija i uslovi upisa u sljedeći semestar

U primjeni Evropskog sistema prijenosa bodova (ECTS) u prijedlogu master studija „Jedinstveno zdravlje“, polazi se od dogovora, prihvaćenog u čitavom evropskom prostoru visokog obrazovanja, da rad potreban za savladavanje dvije akademske godine studija iznosi 120 ECTS bodova. Iz organizirane nastave student stiže 94 ECTS boda, a radom na završnom radu 26 ECTS bodova.

Program se sastoji od 12 obaveznih predmeta, 3 izborna predmeta, 2 interdisciplinarnе radionice te izrade i odbrane Master teze (Završnog rada). U okviru prvog i drugog semestra nastava se izvodi na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku. Studenti rade završni rad na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku.

Struktura programa:

Prvi semestar:	4 obavezna predmeta 1 izborni predmet = ukupno 30 ECTS
Drugi semestar:	4 obavezna predmeta 1 izborni predmet = ukupno 30 ECTS
Treći semestar:	4 obavezna predmeta 1 izborni predmet = ukupno 30 ECTS
Četvrti semestar:	2 izborne radionice Izrada master rada = ukupno 30 ECTS

2.4. Popis ili uslovi izbora predmeta koje student može izabrati s drugih studijskih programa

Student može izabrati predmet - obavezni ili izborni predmet (u curriculumu su predviđeni obavezni predmeti sa po 6 ECTS i sa po 30 sati, i izborni predmeti sa po 6 ECTS i sa po 30 sati) sa drugog studijskog programa ukoliko su ciljevi i ishodi tog predmeta u skladu sa ciljem i ishodima ovog studijskog programa, dostavljanjem molbe Vijeću Centra uz popratnu dokumentaciju, odnosno silabus predmeta koji želi izabrati/slušati.

2.5. Informacije o načinu završetka studija

Master studij se završava polaganjem svih ispita i izradom završnog rada.

Mentora za izradu završnog rada bira kandidat na osnovu interesovanja i oblasti predavača. Moguće teme završnih radova predlažu predmetni nastavnici. Također, studentu se može odobriti tema završnog rada koju samostalno predloži, uz prethodnu konsultaciju sa nastavnikom kod kojeg želi uraditi završni rad.

Mentor može biti i nastavnik koji nije predavao na studiju, ali je tema vezana za studij. Predloženi nastavnik treba imati adekvatna znanja i kompetencije da bude mentor. Mentora odobrava Vijeće Centra.

Prijava teme se podnosi na propisanom obrascu. Nakon prihvatanja teme na Vijeću Centra, Vijeće imenuje Komisiju za ocjenu i odbranu rada. Članovi Komisije mogu biti predavači u zvanju od docenta do redovnog profesora. Komisija ima, po pravilu, predsjednika i dva člana, odnosno njihove zamjenike. Jedan od članova komisije je i mentor.

Student može jedanput promijeniti temu završnog rada i to najkasnije u roku od 30 dana od dana odobravanja prve teme. Završni rad i odbrana su javni.

